

8

“ก้อนในท้องใต้ชายโครงซีกขวา”

ผู้ป่วยหญิงไทยคู่ อายุ 36 ปี อาชีพรับราชการ อยู่จังหวัดอุดรธานี

ประวัติ

คลำก้อนได้ในท้องใต้ชายโครงขวามา 2 เดือน
ผู้ป่วยสบายดีมาตลอดจน 3 เดือนก่อนมาโรงพยาบาลมีอาการปวดใต้ชายโครงซีกขวาและบั้นเอวข้างเดียวกัน ปวดตื้อๆ เป็นๆ หายๆ ปวดไม่มาก ไม่ต้องรับประทานยาอาการทุเลาเอง ผู้ป่วยรับประทานอาหารได้เป็นปกติ ถ่ายอุจจาระทุกวันเช่นปกติ ไม่ผอมลง
หนึ่งเดือนก่อนมาโรงพยาบาล ผู้ป่วยคลำก้อนในท้องใต้เองที่ใต้ชายโครงข้างขวาบริเวณที่เคยปวด จึงไปหาแพทย์ที่โรงพยาบาลประจำจังหวัด แพทย์ที่นั่นตรวจและส่งต่อผู้ป่วยมารับการรักษาที่กรุงเทพฯ

อภิปราย

ลักษณะอาการปวดท้องในกรณีของผู้ป่วยรายนี้น่าจะเกี่ยวข้องกับก้อนที่คลำได้ใต้ชายโครงข้างขวาซึ่งคงจะอยู่ที่ตับ ก้อนดังกล่าวอาจเป็นการอักเสบเฉพาะที่หรือเป็นจากมีเลือดออกบริเวณนั้นและอยู่ที่ผิวตับติดกับเยื่อช่องท้อง ผู้ป่วยแข็งแรงดีทำให้ไม่ค่อยนึกถึงว่าเป็นมะเร็งหรือเนื้องอก ผู้ป่วยมาจากอุดรธานีทำให้นึกถึงพยาธิที่ตับ ถ้าตรวจร่างกายพบว่าตับโตก็คงอยากรู้เลือดมี eosinophilia หรือไม่ ? ถ้าไม่มีก็คงต้องคิดกันใหม่ !

ผลการตรวจร่างกาย

T 37°C PR 84 regular RR 20 B.P. 110/70
Healthy looking, no jaundice

Abdomen

soft, no ascites
Liver : palpable, its edge was 2 finger breadth below right costal margin. A slightly tender mass of one inch in diameter was felt in the liver.
no other abnormalities.

อภิปราย (ต่อ)

ผู้ป่วยมีตับโตและมีก้อนคลำได้ในตับขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณหนึ่งนิ้วที่กดแล้วเจ็บเล็กน้อย ผู้ป่วยไม่มีไข้และดูแข็งแรงดี ก้อนที่ตับไม่น่าจะเป็นฝีจากเชื้อแบคทีเรียเพราะ ไม่มีไข้ ไม่น่าจะเป็นมะเร็งเพราะประวัติและลักษณะตับที่คลำได้ก็ไม่ค่อยเหมือน อาจ

ส่วนของตับที่ตัดออกมามี multiple abscesses with severe eosinophilia ตรวจพบ Cestode fluke ขนาด 1.4 x 0.65 x 0.1 cm พบ chronic cholecystitis และมี gallstone อยู่ 1 เม็ด จึงได้ให้ยา Praziquantel รักษา ผู้ป่วยหายดี การวินิจฉัยโรค

Fasciola hepatica

แนะนำเอกสาร

1. Bunnag D, Cross JH, Bunnag T. Liver fluke infections. In Hunter's Tropical Medicine and Emerging Infectious Diseases. Eighth Edition. Ed. Strickland GT. WB Saunders Company. Philadelphia. 2000. pp. 844-47.
2. ประยงค์ ระดมยศ สุวณี สุภเวชัย ศรชัย หล่ออารีย์สุวรรณ พยาธิใบไม้ตับ ใน ตำราปรสิตวิทยาทางการแพทย์ พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : เมดิคัลมีเดีย 2539 หน้า 232-46
3. La Pook JD, Magun AM, Nickerson KG, Meltzer J1. Case Report. Sheep, watercress, and the Internet. Lancet. 2000; **356**: 218.